

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
в пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
в пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подвигок число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Варює ми очі і душу ми вивеш; а не возьмеш милость і віра не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Руславових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. кв. Дзєбровського (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в
пасажі Гавсманя.

Рукописи зберігає спеціально
напопередне застереження —
Редакція неопечатані
вільні від прита. — Оголо-
шення анімаційні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Руслані» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесення по 30 сот.
від стрічки.

Народно-господарська робота.

(+) Наша народна робота, наші народні змагання не о'ягають звичайно бажаного успіху, позаяк звичайно починаємо сю роботу від кривлі, від горішних поверхів, не подбавши наперед про кріпкі підвалини. У нас все ще не хочуть зрозуміти сеї давно вже у інших культурних народів признаної правди, що лише нарід економічно, материяльно сильний, незалежний, може також на національно-політичнім полі досягнути певні придбання, а поки буде немічним, безсильним, економічно слабим і залежним, не будуть з ним числитися також в політичнім життю.

Сю правду зрозуміло одно з найважніших товариств наших «Сільський Господар», основане спершу в Олеську а відтак перенесене до Львова. Під покровом С. Е. ВПр. Митрополита Шептицького устроює вже другий раз виділ сего товариства в музею духовної семінарії з області народного господарства цілу серію вельми поучних відчитів (програму сих відчитів ми недавно подали), на котрі мають доступ також сьвітські Русини, а відтак над кожним відчитом переводить ся розправа. Тим способом зацікавлюють ся ширші круги нашої суспільности народно-господарськими питаннями. Сі виклади і розправи мають особливе значіння для нашого духовенства і молодих кан-

дидатів духовного стану, котрі покликані побіч своїх духовних занять бути також господарями і можуть бути взірцями достойними наслідуванню для наших хліборобів. За се належить ся справдешне признане виділови товариства і упрощеним ним референтам, що не щадять часу і труду для розповсюдження відомостей з області народного господарства посеред нашої інтелігенції, а також і ректорати духовної семінарії, що радо відступає салі на ті виклади і улекшує приїзним гостям кількденний побут у Львові. Можна лише жалувати, що розмірно ще так мало зрозуміла наша інтелігенція (особливож сьвітська) велику досяглість такої народно-господарської роботи. Правда, що у нас на тім полі в останніх часах видно певний поступ, певне одушевлення, певне пожертвоування, певні успіхи, але коли глянемо в округ себе, коли розглянемо ся, яким скорим кроком ідуть наші сусіди і інші народи вперед, то мусимо собі на жаль сказати правду в очі, що ми ще далеко остали поза іншими, що у нас в сій роботі нема певного, сьвідомого пляну, що у нас вправді є благородні пориви, але часто не достає потрібного знання, потрібної витривалости і кінечної до того організації по всіх усюдах.

Нехай одначе тим не знеохоче ся виділ «Сільського Господаря», а дальше витриває в сій нап'ямі, а певно єго заходи увінчають ся в найближшій будучині гарним успіхом. Пізнати свої хиби, се

перший крок до поправки, а наша суспільність, хоч далеко ще не вся, починає розуміти, що вся наша робота народна буде воздушним замком, буде твердиною на піску, наколи не подбаємо о кріпкі, несхитні підвалини. А такими підвалинами розумна, сьвідома, поступова господарка, яка принесе широким верствам народним добробит, а з добробитом також політичну силу і незалежність.

До такої роботи можемо товариству «Сільський Господар» сказати щиро-руске помагай бі, а до рускої суспільности звертаємо ся з тим горячим бажанєм, щоби она вся зацікавила ся роботою і змаганнями сего вельми хосенного і важного товариства і громадними вписами в члени піддержала сі змагання морально і материяльно.

Три збори.

Час латинських свят використали львівські центральні організації: націонал-демократичної, москвофільської і радикальної партій на свої довірочні, партійні збори. Вправді москвофільські збори не мали політичної ціхи, а тільки були се загальні збори членів «Народного Дому», однак і їм не можна відмовити зовсім політичного значіння, бо они були немов би переглядом сил переріджуючого ся чимраз кацапського табору.

Всі три збори мали сю спільну зверхню ціху, що були «строго довірочні».

Козацькі звичаї на Кавказі.

(Сватанє в Бекешівській станиці, баталпатынського відділу, кубанської області.)

(Дальше.)

В той сам день відданиця збирає своїх подруг, які від сього часу називають ся дружками, а жених збирає товаришів, які від сего часу називають ся боярами.

Ось як ово відбуває ся: Ранком відданиця закликає двох-трех подруг, які і помагають при вироблюванню короная. Коли тільки заспівають пісню „Ой чому, чому..“ відданиця підходить до своєї матери і просить благословити єї на дорогу. Мати благословить дочку і каже їй, кого треба запросити на весіле. У жениха буває так само. Сримавши благословенє, відданиця з подругами іде просити своїх і женихових своячок до себе за дружки, а родичів тих дівчат на вінчанє. Всі дівчата, котрих приходять

просити відданиця, кидають роботу і ідуть разом з відданицею по других домах. Так відданиця обходить всіх подруг, при чім, коли она входить у двір, дівчата, що ходять разом з нею, співають пісню:

Обмітайте двори,
Застеляйте столи,
Мотайте клубочки,
Йдуть до нас дружочки.

Коли відданиця увійде в сьвітлицю, то говорить так: Вас, дячку, і вас, тітко, милости прошу на свадьбу і (імя дівчини) за дружки, а (імя парубка) за боярина.

Потім она виходить із сьвітлиці, а проходять єї подруги і зачинають співати ось яку пісню:

Спасибо за дружку,
За старшу подружку,
Хоть не вмів грати,
Вмів танцювати.

Коли треба перейти більше віддаленє по улиці, то дружки співають ще пісню:

Ой попе, попе, Гордію!
Не звони рано в неділю,
Зазвони рано в суботу,
Потерий, дівонька, роботу:
Да нехай же вони не прядуть,
Да нехай же вони віньють
З того дерева, з ялини,
З червоної калини.

Жених також, подібно, як відданиця збирає своїх товаришів і кривняків. Одного з товаришів він раніш вибирає старшим боярином. Сей старший боярин не розлучає ся з женихом до кінця весіля. В сей день, коли треба збирати бояринів, жених і старший боярин сїдають собі коний і ідуть в двір. Коли лиш они приїдуть у двір, то жених зсїдає зі свого коня і віддає єго старшому бояринові, а сам іде в кімнату і просить хозиянів на весіле.

Найдалше в тім згляді пішли націонал-демократи, львівські проводирі яких мали навіть намір зобов'язати присутних словом чести до задержання в тайні ходу дводневних нарад. Однак склався інцидент, який перебив сей плян «многоважної таємничості», бо на сали явився п. Петрицький без запрошення, а на ургенсі впорядників заявив, що уступить тільки перед силою з сали. В виду сего не було іншої ради, як видати запрошене редакторови «Гайдамаків». Другим інтрузом був др. Трильовський, який на увагу аранжерів зборів, що не має запрошення, відкликався до зборів і збори справді більшостию голосів ухвалили видати йому запрошене. Однак атаман «Січій» і провідник коломийських радикалів, одержавши таку сатисфакцію від націонал-демократів, зрезигнував з участі в зборах і опустив салю. Збори числили поперх 300 учасників, яких третина була зі Львова. На доношене дальших деталей з сих «довірочних» нарад не силуємося, бо найправдоподобніше будемо в можності подати їх далеко повнійше за... Dziennik-ом polsk-им.

Так само з «довірочних» зборів радикальної партії читаємо таке докладне справоздане в Kurjer-i lwowsk-ім: Зїзд українських радикалів відбувся в днях 22. і 23. с. м. в домі українських академиків при ул. Супинського, при участі 57 членів з 21 галицьких повітів. Наради відкрив др. Лев Бачинський, проводили нарадам адвокат др. Данилович і господар Кордюк. Про положення краю, викликане новою виборчою реформою і про дальшу радикальну акцію з сеї причини говорив широко др. Трильовський, адвокат з Коломиї, який доказував, що згадана реформа наносить кривду рускому населенню, однак вїзав до організації задля надходячої виборчої борби. Опісля відпоручники предложили справоздане про положення партії в повітах. Між иншим піднесено, що орган партії «Гром. Голос» знаходить між селянами чимраз більше розповсюджене і що між руским сільським населенням панує велике невдоволене з причини чисто клерикальної (!) і противнародної (!) політики

русского духовенства. На згадану тему і на тему виборчої справи переведено широку дискусію, якої вислідом став цілий ряд резолюцій. Між иншими в справі надходячих виборів ухвалено, щоби партія українських радикалів діяла самостійно. Виборчу акцію буде вести головна управа партії, скріплена відпоручниками виборчих округів; управа буде могла порозумівати ся в виборчих ділах з народно-демократичною партією і з руским соціал-демократами. Ролю посередника межі тими партіями має обняти руский соймовий клуб, який заявив готовість (?) в сїм напрямі, однак виключив посередництво з рускими соціал-демократами і з партією Барвіньського (а з москвофілами як?) Внаслідок сего порозуміння з партією соціалістів приймає головна управа партії радикалів на себе. Рішучо виключено можливість порозумівати ся з москвофілами. Головну енергію порішено розвинути при найблизших соймових виборах. При надходячих виборах до державної ради радикальна партія розвине агітацію задля вибору тільки кількох визначних її членів. Крім сего она буде піддержувати вибір більше демократичних і поступових кандидатів рускої народности. Питане становиска супротив польських поступових партій се було зонсїм порушуване. Потім обговорювано широко питане відносин партії супротив народних учителів. Наконєць висказано однодушно (!) засаду, що ролю дорадників сільського населення мають переняти учителі, а не св'ященники, які сповняли до сего часу сю ролю, бо інтереси духовенства опирають ся на обмеженю просвіти (!), а інтереси народних учителів на її розширеню. Від тепер будуть в органі партії порушувати ся правильно справи учительства, щоби в сей спосіб не допускати до зменшеня руху серед учителів чисто еґоїстичною становою організацією, а щоби учителі поступали разом з працюючим селянством до політичної самосвідомости. По причині пізної пори аграрне питане відпало з дневного порядку. Реферат в згаданім питаню надрукує ся і розішле ся чле-

нам партії а наради над ним відбудуться доперва по виборах. По промовах др. Трильовського, який завзивав до розповсюдженя «Січій» і «Народних Спідок» і инших бесідників, наступило закритє зїзду.

Вкінці «довірочність» загальних зборів «Народного Дому» переломано тим, що один з молодших членів зажадав отвореня галерії і впушеня академічної молодіжи і збори се ухвалили. Надто «Галичанін» заміщує подрібне справозданє, з якого, по докінченю, подамо деякі інтересні моменти.

Політичні вісти.

В справі опозиційного становиска Угорщини що до угоди, заміщує Pester Lloyd розмову з президентом міністрів Бекерльом, в якій він обговорює економічне положення Угорщини, а що до згаданої в горі квестії заявляє, що угорське правительство заняло се становиско, що не може нічо опустити з угоди, яка станула межі Сельом а Кербером. А коли австрійське правительство заявило, що не може згодити ся на се, то виявила ся потреба нових пересправ. Сї переговори референтів обох сторін є власне на покінченю. Кілька засадничих квестій референти оставили до порішеня міністрам. Переговори обосторонних міністрів правдоподобно відбудуть ся в мізаци січню, а тоді покаже ся, чи можна буде довести угоду до кінця, або чч належить уложити спосіб побуту обох половин монархії на засаді взаїмности аж до 1915 р.

В п'ятницю минулого тижня появил ся царський указ, яким назначено вибори членів думи на 19. лютого, на день знесеня кріпацтва. Правительство старало ся всіми силами приготувити ся, щоб друга дума не була така як перша. Боячись опозиційних послів правительство вже задалегідь усунуло із політичної арени поступових бувших послів, поставивши їх перед суд за підписанє виборської відозви і відобравши їм тим способом право пасивного вибору. Дуже важним зарядженєм являють ся і «разясненія» сенату

Жених і відданиця просять зразу тільки своїх кривних а потому переминують ся: жених просить свояків відданиці, а відданиця свояків жениха. Коли жених і відданиця повернуть домів, то в хаті жениха зачинають вибирати впорядчика весіля — дружбу, а в хаті відданиці піддружку «Дружка і піддружбий» вибирають ся з близьких кривняків. Після того родичі так жениха як і відданиці ставлять на стіл два «штофи» горівки, звязані шовковою стяжкою. Сероблять на знак того, що тепер жених і відданиця вже так звязані зі собою, що ніхто не може розеднити їх. Сі «штофи» стоять через ціле весіля і доперва по закінченю єго віддають їх дружкові і піддружжюму. Дружка і піддружбий через цілий час весіля називають себе взаїмно «товариш». В сей день, по заході сонця, жених іде до дівчини і просить її до себе в хату вечеряти. Єго супроводять дружко, старший боярин і другі товариші. А у відданиці всі

зібрані сидять в сей час за столом і співають слїдуючу пісню:

Розвесели життє дівиче,
Не на вік життє достало ся;
Уже й день і час минував ся:
Просватав мене мій батюшка,
Не за Родюшку, не за Левушку,
А в чужу дальню сторонушку.

Як лише жених запросить відданицю на вечерю, то всі, що сидять за столом, виходять зза стола і ведуть відданицю до хати жениха, при чім співають слїдуючу пісню:

Свїти, зірочка, ясно,
Щоб було личко красне,
По улиці йдучи,
Голубчика вючи (видючи).
І скинь, Боже, з неба
То, чого нам треба:
Первого воскресення
Просим на веселля.

Як дійдуть до хати жениха, задержують ся, дружко підходить до жениха

і відданиці і ставить їх рядом, потім дає їм в руку кінці рушника і сам, взявши єго за середину, вводить їх в сїни: в сїнях він затримує ся і кричить: Господи Сусе Христе, Сине Божий, помилуй нас! На се єму відповідають зі свїтлиці «Амінь!» Дружка говорить: «За амінь, спасибі, староста, пане! Хто до кого, а ми до вашого здоров'я!» Єму відповідають: «А ми раді слухать!» Дружка: «Благословіть молодого князя і княгиню ввійти в сей чесний дім!» З кімнати відповідають єму: «Бог благословіть і ми благословляєм!» Дружка: «Амінь!» З хати відповідають: «І в другий раз!» Дружка: «І всі три рази Бог благословіть!» Потім дружко вводить жениха і відданицю в кімнату і саджає їх за стіл рядом. Біля відданиці сїдає старша дружка, потім решта. Коло жениха сїдає маленька дівчинка, яка називає ся «свїтилкою», а дальше — бояри.

(Дальше буде).

до деяких уступів закону о виборах. Ті пояснення мають на цілі зменшити при виборах число мужицких виборців і таким чином збільшити вплив дідичів, як більшо «благонадбожного» елементу. При перших виборах повномочники селян, які мали окрім наділеної землі (т. є. полученої при знесеню кріпацтва р. 1861) ще і набуту землю дорогою покупки, брали участь у правих виборах із куриї земледільників (власителів ґрунту), при чім в деяких губерніях число повномочників від менших земледільників (селян) перевищало число дідичів, так що виборцями із сеї куриї вийшли лише селяни, а дідичі на результат виборів не мали майже ніякого впливу. Новітні «разясненія» відбрали згаданим селянам право участі в правих виборах із куриї власителів за посередництвом повномочників. В містах відобраю се пояснене сенату також богато особам право голосованя. О скільки мож заключити із заяв і натяків осіб, що належать до висших правительственных кругів, буде правительството при надходячих виборах підирати партії «уміренно-конституційні» (реакційні) то є «партію правого порядку», «Союзъ 17 октября» і «партію мирного обновленія». — Однакож в хвили, коли розписує ся вибори і коли майже всі верстви приготавлиють ся до них, то не бракує і таких голосів, що цілком противлять ся думі а бажають повного заведеня абсолютизму. До тепер підносили се бажане лише найбільше реакційні одиниці і партії. Тепер піднесено те бажане і в кругах офіцирів. Ось з Петербурга доносять, що послідними часами відбували ся там наради над приготуванням державного заговору в цілі реституованя самодержавія. Офіцири думають наклонити нарід, щоб в численних петиціях бажав абсолютизму. Колиб сї петиції не мали успіху, задумують офіцири виступити із військовою революціою!

В перший день латинських Різдяних свят, о год. 11 перед полуднем папа прийняв в престольній салі членів святої Колегії, які прибули, щоби зложити святоточні і новорічні желаня. Явили ся всі кардинали, з виїмкою обох кардиналів Ванутелі-х, яких перешкодила смерть їх брата. Декан св. Колегії, кардинал кн. Орелія дав вираз желанем і почуванем св. Колегії а по тім сьв. Отець у відповіді вискузав подяку і надії, що по милости Божої заповіді, церков ніколи не одоліють адові ворота. Обговорюючи положене у Франції, просив членів св. Колегії, щоби в тих святых днях подвоїли свої молебні за французский народ і вказав на се, що єдність і згода французских епископів і клира в сих часах викликає подив католицкого сьвіта і наповнює серце сьв. Отця вірадою. Вкінци папа уділив зібраним апостольского благословеня.

Н О В И Н К И.

— Календар. В пятницу: руско-кат. Елвтерія свмуч.; римо-кат. Дітий убитих у

Вифл. — В субботу: руско-кат. Аггея, Теофані; римо-кат. Томи еп.

— Заг. збори філії Руского Тов-а педагогічного в Коломиї відбудуть ся дня 30. грудня о год. 2. по полудни в салі приватної семінарії. (Народний Дім, партер). — Виділ.

— З Борщева доносять, що на вчерашнім вічу в справі доповняючих виборів соймового посла з сільских громад прийнято кандидатуру адвоката д-ра Бронима Калитовского з Заліщик.

— Від кількох днів пишає ся у вікні будинку „Дністра“ величавий золочений бароковий кивот, закуплений для церкви в Звенигороді, а виконаний в артистичній різьбарско-позолотарській роботні Товариства для розвою рускої штуки у Львові. Про саме викінчене можна сказати, що є вельми старання, та справді артистичне. Уся різьба виконана вельми ніжно, а золочене кольоровим золотом виступає на верх та мило вражає навіть нефховця. Виставлена ціна 1.000 К не є зовсім за велика. Вправді наш обряд не любить барока, однак так гарна річ лише причиняє ся до его піднесеня.

— Ріжні вісти. Заг. збори „Руского Казина“ в Стрию будуть 2. січня о 8. год.

В Бурштині заложено філію тов-а „Просьвіта“ на судовий повіт бурштинський.

— Вісти з закорд. України. В конторі редакції «Ради» збирають ся підписи на адресі, яку українське громадянство підносить професорови В. Б. Антоневичу з приводу 45-літнього ювілею его наукової і громадської діяльності.

Товариство «Просьвіта» в Чернигові. Ще в серпни дд. І. Шраг, А. Верзилов, М. Коцюбинський, В. Коцюбинська, Л. Шрамченко, І. Руденко і Ф. Левитська-Шкуркина подали до запису в реєстр статут українського товариства «Просьвіта» в Чернигові. Тепер прийшла відповідь, що статут у реєстр записано. Незабаром статут буде надрукований і на Різдва відбудуть ся перші установчі збори товариства в салі міської думи.

— Загоріли. Професор гімназії у Львові др. Казимир Врублевский зі своєю жінкою виїхав на сьвяга до кривних в Радимі. Вночі на понеділок наймичка запалила вуглем в кімнаті, де спали Врублевскі і заткала каглу. В понеділок рано, коли отворено двері, найдено Врублевску неживу, а єї муж лежав на землі і давав слабі знаки жатя. Він хотів мабуть ратувати ся і зволік ся з ліжка, але на землі дістав ся в ще густійшій загар. Мимо лікарської помочи не привернено їх обоїх до життя, хоч Врублевский жив ще до середи. Він мав 33 літ житя.

— Бактерії в рибячій м'ясі. Медяк др. Ульріх розслідив в цїрїхскім гігієнічнім інституті сире і варене м'ясо звиш 40 штук морских і солодоводних риб а вислід своїх доходжень помістив у франкфуртській „Umschau“. Др. Ульріх переконав ся, що бактерії, які є в рибячій м'ясі, приналежать головню двом групам: групі протеве і групі колі. До групи протеве приналежать звичайні бактерії, які викликають гниль, а до групи колі належать бацїлі, подібні до тифового бацїля. Бацїлі групи колі являють ся в рибячій м'ясі численнійше і небезпека перед ними тим більша, що сї бацїлі можуть бути в м'ясі в надзвичайно великім числі, і сего по м'ясі не легко пізнати. Група протеве змінює сей час вигляд і запах м'яса, і там остерігає перед поживою. Замітно, що м'ясо варене в звичайний спосіб, не є без зародків бактерій; противно при температурі 23—27 С° витворює ся в м'ясі велике число бактерій. Бактерії, які не згибли під час вареня, множать ся тим більше, чим довше переховує ся м'ясо. Тому не повинно ся (головню в літі) переховувати рибяче м'ясо довше як 24 годиві від часу вареня, бо коли з тим м'ясом увійде в людске тіло багато бактерій,

головню із групи колі, то наступають тяжкі жолудкові і кишкові хвороби, які називаємо затровнем рибячим м'ясом.

— Манія жєнячки. З Буфальо доносять, що увязнено там дєнтиста Юрія Вікгофа, який під ріжними назвищами в протязі двох літ був 100 разів жонатий. Вікгоф полював передовсім на молоді богати дівчата і вдовиці, котрі покидав сейчас по слюбі, забравши їм гроші і вартісні предмети.

— Почта любови без дрота. Марконі ані не сподівав ся, аби его винаходу надуживано межі залюблєними, як се стало ся в Парижі. Пять кілометрів ділило два серця залюблєних і заручених. Се віддалєне не дозволяло їм часто сходити ся. Але він був інженером і розумів ся на конструкції телеграфу без дрота. На балконі свого помешканя устроїв одну стацию, а на даху дому своєї дівчини другу. Рано, в полудне і вечер йшли воздухом електричні філі, повні любовних слів і зітхнєнь. Але залюблєні не узгляднили в своїх обчисленях... правительства. Урядники стациї бездротного телеграфу на вежі Айфля замітили ту конкуренцію а „відбирач“ тої стациї з точностїю бюрократа записував розмову залюблєних. Одного дня в обох приватних стациях бездротного телеграфу явили ся риньчасно урядники з вежі Айфля і сконфіскували оба апарати. Вроджена однак Парижанам галантиєрія охоронила виноватих від карної одвічальности за то, впрочім невинне надуживанє державного монополю. Поліція вдоволила ся уділевєм їм напїмненя.

— Обчисленє ваги сїна в стогах, стиргах. Щоби зважити стїг сїна або соломи, треба обїяти певну скількість сяжнів з гори до долу, зважити папу і після сего обчислити скільки важить сяженє цілої стирги. Злегла цаша в долїшній часті стогу, стирги, засїку, шопи, важить 1½ рази більше як в горїшій їх часті. Вага ся залежить теж від рода трав і часу збору, бо пр. старанно висушенє сїно і звезене в спеку побільшує свою вагу в стозі, наколи сїно звезене в слоту, вночі, рано з росою, тратить звичайно 10—12% вогкості, яка випаровує. Рівнож треба уважати, чи сїно не загірлоє в стирті, бо в такім разі убуло 20—25% его первісної скількості а сяженє такого сїна важить більше ніж сяженє сїна перехованого сухо. Що вохке сїно стратило на обемі, се бачимо наглядно, бо стирга обнизилась. Пересїчно можна вагу одного метра³ означити в кілогр. так: доброго сїна буде 55—60 кіл., гіршого 40—45 кіл., отави 50 кіл., озимої соломи 90—101 кіл., ярої соломи 74 до 81 кіл., соломи з стручкових 54—62 кіл.

— Дальший репертуар руского театру в Дрогобичи:

В субботу 29. грудня с. р. „Жиди“ штука в 4 діях Чірікова.

В неділю дня 30. грудня с. р. „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 діях Артемовского, розпїчне „Весіле при ліхтарнях“ оперетка в 1 дії Офенбаха.

Ві вторник дня 1. січня 1907 „Аноніми“ штука в 3 діях Девалієра.

— Репертуар міського театру у Львові.

В четвер вечер: „Оповіданя Гофмана“.

В пятницу: „Пані Валєвска“.

Други Соколи і Сокілки! Памятайте, що львівський „Сокіл“ збирає жертви на будову свого дому.

Посмертні оповістки.

— О. Софром Онишкевич, парох в Мужиліві, підгаєцкого деканата, упокоїв ся дня 5. с. м. в 72. році житя а в 20. році сьвященства. В. с. п.!

Від 37 літ ествуючий
ГОДИННИКАРСКО-ЮВІЛЕРСКИЙ МАГАЗИН
ЮЛІЯНА ДОМБРОВСКОГО
 у Львові, ул. Гетманська ч. 4.
 поручає брилянти, перли, золоті і срібні вироби, заручинові перстінці, шлюбні обручки, будильники, всякі годинники в великім виборі з першорядних сьвітлових фабрик по найнижших цінах.

Телеграми

з дня 27. грудня 1906.

Відень. Цісар повернув вчора вечером з Вальзе.

Відень. Почтмайстри і поштові експедиенти діставали до си 200 або 100 К річного службового додатку, якого однак не вчислювано до емеритури. Небавом виїде розпорядок, аби ті додатки вчислювано до емеритури.

Відень. Проект закона про обезпечення емеритури осіб, остаючих в приватній службі, та деяких функціонерів публичної служби, ухвалений обома палатами державної ради дістав цісарську санкцію. Той закон входить в жите в два літа по его оповіщенню, яке наступить 1. січня 1907.

Прага. По Новім році відбуде ся ту конференція молодоческих мужів довіря, аби наредити ся що до концентрації всіх чеських стороництв. Если би не прийшло до згоди, то молодочехи поставлять всюду своїх кандидатів.

Харків. На тутешнім дворці один з подорожних кинув бомбу, яка убила двох подорожних, а многих ранала. Дворець замкнено війском.

Ціріх. N. fr. Presse доносить з Ціріха, що Леопольд Вельфлінг, бувший архієпископ Леопольд, наміряє розвести ся зі своєю женою Вільгельміною Адамович і виїхав сам на Рівієру. Причиною розводу є дивацтва його жінки, котра стала вегетаріанкою, не хоче більше їсти, як лише тільки, що потреба до удержання життя і завзято намовляє свого мужа, аби поступав так як она.

Wogurodzicza dzewicza

а історичні висновки д-ра Шурата.

(В інтересі історичної правди).

Написав

Богдан Барвіньский.

Дальше).

Перегляньмо в тій цілі опис Длугоша від хвилі, як війська, що брали участь в битві під Грунвальдом, вибирають ся у похід талучать ся разом. На означенє польского війська уживає Длугош часто назви „exercitus Polonicus“, як знов військо литовске зове він „exercitus Lithuanicus“. Уживаючи одначе слів „regius universus exercitus“, протиставить їм Длугош сейчас слова „exercitus Lithuanicus“ або інші, яких він уживає на означенє литовского війська (н. п. „exercitus Alexandri Withavdi“), з чого ясно виходить, що „regius universus exercitus“, се польске військо.

Хотячи дістатись під Грунвальд, мусів Ягайло зі своїм війском перейти Вислу. А перейшов він сю ріку повисше монастиря Червіньска (поміж Варшавою а Плоцком). Длугош так про се пише: „transiit Rex pontem et flumen, et universus exercitus regius ordine literato... sequebatur: iam siquidem illuc non solum potentiae et robur exercitus universi Polonici Regni, sed et biduo Masoviae Ducis Ianussius et Semovitus cum suis exercitibus, mercenarii quosque milites conveniant“. (Długosz: Hist. Pol. IV. et. 15). Витовта ще тут не було, а коли глянути на карту, можна легко переконатись, що він Висли переходить не потребував (він переходив ріку Нарву). Коли вже Ягайло і его „universus exercitus regius“ були на другім березі Висли, де прибули Мазовшани і наемники, доперва „in quae die eodem Dux Magnus Alexander cum gentibus suis et Tartarorum Imperatore, tricentos tantummodo Tartaros habente in suo comitatu, adventit“ (ibid.). Ясно як на долоня, що слова „universus exercitus regius“ ужиті на означенє польского війська, до якого надходять після вже Мазовшани, наемники і Витовт „cum gentibus suis“ та з Татарами. Що Витовтове військо не було „королівским“ і що его таким не вважає Длугош, свідчать дальше се реченє: „Dux Magnus Lithuaniae Alexander in potenti, splendi-

... exercitu venit et potentias suas cum regis adiunxit“ Се он влає Великому Магістрови Добеслав Скорачоєскій, який яко посол угорских магнатів вернув був від Ягайла до Торуня (ibid. et. 17). Він каже ще виразно, що „universus exercitus regius per Wislam, me inspectante, sicco vestigio transvectus“ (ibid.). Як знаємо, Витовтово військо між тим війском не було, а й Литовці взагалі не потребували Висли переходити. Дальше бачимо з слідуочого реченя, що військо „королівске“, а Витовтове, се у Длугоша ріжні війська, не одно: „Venerat et cum eis Georgius Kerszdorff, potentiam et ordinem exercituum Regis et Ducis Alexandri exploraturus“ (ibid. et. 19). Найвиразнійше бачимо се в тих реченях: „Omnibus autem Bohemis et Moravis, qui bellorum periti putabantur, curam et ordinationem exercitus regii et ducalium (то є Витовтово і Мазовецких) suscipere“ (ibid. et. 22). Війско Ягайла є отже „exercitus regius“, Витовтове є „exercitus ducalis“. Коли оба війська мають іти до бою, то „universus regius exercitus in ordines suos et signa, Zindramo de Maszkowicze gladifero Cracoviensi dirigente; Lithuanicus vero solo Duce Magno Alexandro Lithuaniae ordinante“ (ibid. et. 37). Бачимо з сего, що Длугош виражаєсь дуже ясно, що се за „regius universus exercitus“ та що слова д-ра Шурата, начеб то Длугош „мав свої причини, щоб не виражатись ясно“, є лиш голословною інсинуацією, виесаною з пальця.

Доказуючи, що польске військо не могло співати пісню „Wogurodzi za“ перед самою битвою, пише др. Шурат дальше: „Чи могло співати єї скорше, коли Ягайло ступив на пруську землю, на се хіба іже не в Длугоша шукати відповіді, хоч він про се пише“ (et. 35). Се вже таки крайне лежко вживє Длугоша, коли др. Шурат, не заглянувши навіть до него, подає в своїй студії такі твердження, які ледво чи причинять ся до збільшеня єї „наукової поваги“.

(Дальше буде).

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Коспюшка у Львові).

Прїїхали дня 26. грудня: о Йосиф Романюк з Юнашкова, Елеонора Пшепюрска з Яворова, І. Николин з Задеревача, о. Денис Вакулинський з Русова, о. Михайло Качмар з Сушиці Рякової, Мануїл Павлюк з Надвірної, о. Омелян Константєнович з Сянока, др. Іван Демянчук зі Станиславова, о. Павло Петрицький з Капустянець і о. Онуфрій Гадзевич з Старого Самбора.

Скарбник львівского „Сокола“ має на пред ж білети до Фризьера по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід „Сокола“.

При нагоді побуту у Львові поручаємо і просимо не залишити відвідати робітні нашого Товариства.

Одиноке Товариство для розвою рускої штуки

у ЛЬВОВІ площа Бердардиньска ч. 8. (Краківський готель)

виконує у власній **Артистичній різьб рско-позолотарській робітхи** по приступних цінах хороші, правдиво артистичні церковні предмети як: іконостаси, вітарі, кивоти, процесійні образи, проповідниці, рами до образів, всякі церковні образи і пр.

Народний стиль, народні мотиви, на жаданє можемо примікити.

З замовленєм належить звертати ся просто до Дирекції Товариства

у **Львові, пл. Бердардиньска ч. 8.** (Краківський готель).

ПРОСИМО СПРОБУВАТИ.

Перед відданєм роботи просимо жадати від членів Товариства легітимації.

Всілякі КУПОНИ

вильсованні цінні папери

виплачує без потрученя провізії абе коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного

„Торбан“

музична бібліотека видає

Українська Накладня

Льв., Вроновска 8.

Каталог даром і оплатно.

Рухові вправи в львівскім Соколї.

Члени: Понедїлок, середа, п'ятниця від 7—8.

Члениці: Второк, четвер, субота від 4—5.

Хлопчики: Понедїлок, середа, п'ятниця від 5—6.

Місячна оплата одна корона.

Приходїть і вправляйте!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. до 31. грудня 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В недїлі і свята 2 представленя о 4. год. посл. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High-Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.